

KOMMUNLEDNINGSKONTOR KLK
Ekonomiavdelningen

Behovsprognos av bostäder för individ- och familjeomsorg för perioden 2021-2025

Sammanfattning

Behovsprognosen beskriver behovet av tillkommande bostäder inom Täby kommun för socialnämndens verksamhet inom individ- och familjeomsorg. Prognosen visar på ett behov av att årligen förse ytterligare cirka åtta hushåll med bostad.

Prognoser innehåller alltid en viss mått av osäkerhet och i fallet med bostäder för ensamkommande barn är bedömningarna särskilt osäkra. Behovet kan påverkas av en mängd faktorer som exempelvis utvecklingen i konfliktområden runt om i världen och politiska beslut både inom och utanför Sverige.

Behovsprognosen är en del av underlaget till kommunens lokalförsörjningsplanering. Ställningstagande kring hur dessa behov ska tillgodoses blir en del i den strategiska planeringen. Prognosen ska också bidra till att förtydliga för olika aktörer vilka behov av boenden som individ- och familjeomsorg förväntas ha i framtiden.

Inledning

Socialnämndens verksamhet vänder sig bland annat till personer som behöver stöd och/eller skydd i utsatta livssituationer. När en person är aktuell inom individ- och familjeomsorg innebär det i flera fall inte ett direkt ansvar att förse personen med ett boende. Det kan däremot finnas ett behov av att tillhandahålla ett boende för att målet med biståndet ska uppnås. Det gäller till exempel personer med beroendeproblematik eller ungdomar som har ett behov av boende i slutet av en vårdkedja.

I socialnämndens ansvar ingår att på strukturell nivå delta i samhällsplaneringen genom att beskriva de behov som nämndens målgrupper förväntas ha. Behovsprognosen är en del av underlaget till kommunens lokalförsörjningsplanering. Ställningstagande kring hur dessa behov ska tillgodoses blir en del i den strategiska planeringen. Prognosen ska också bidra till att förtydliga för olika aktörer vilka behov av boende som individ- och familjeomsorg förväntas ha i framtiden.

Om behovsprognosen

Prognosen visar på behovet av att tillföra bostäder i Täby kommun för socialnämndens verksamhet inom individ- och familjeomsorg. Verksamhetens målgrupper har behov av olika typer av bostäder som HVB-boenden, träningslägenheter, Bostad-först-boende och hyresrätter. Behovsprognosen uppdateras varje år och fungerar som underlag till bland annat kommunens lokalförsörjning.

Bedömningen av behovet av boende för ensamkommande barn sker med stöd av Migrationsverkets och Länsstyrelsens prognoser. Verkets senaste prognos, som ligger till grund för denna behovsprognos, publicerades i oktober 2021.¹ Där beskrivs ett sänkt planeringsscenario om 12 000 personer som söker asyl i Sverige under 2021 samt 16 000 under åren 2022-2023. Antalet ensamkommande barn beräknas sjunka till 600 under 2021 samt till cirka 800 under åren 2022-2023.

¹ Migrationsverkets Verksamhets- och utgiftsprognos P4-21.

Bakgrund

Regelverk

När ensamkommande barn² ansöker om asyl får barnen i enlighet med Socialtjänstlagen 2001:453 (SoL) ett tillfälligt boende i den kommun som barnet ger sig till känna för svensk myndighet. Så snart det är möjligt ska Migrationsverket anvisa en kommun som ska ta över det långsiktiga ansvaret för barnets boende och omsorg. Kommunen ansvarar för boende och stöd såväl under asyltiden som under tiden efter beviljat uppehållstillstånd.

Behov av boende för ensamkommande barn

I dagsläget bedöms kommunens resurser täcka behoven av boenden för ensamkommande barn. Dock kan en viss andel ensamkommande kvotflyktingar tillkomma, varför man behöver bereda några enstaka platser som reserv.

Under åren som följer kommer vissa ensamkommande barn nå vuxen ålder och flytta från HVB-boendet. De har då möjlighet att erbjudas en träningslägenhet eller annat alternativ men det är svårt att idag bedöma hur många det rör sig om eftersom det beror på barnens ålder när de kommer till Täby.

Socialstyrelsen kartlägger hemlösheten i Sverige vart sjätte år sedan 1993. Den senaste kartläggningen ägde rum 2017. Då fanns uppskattningsvis 146 invånare inom Täby kommuns individ- och familjeomsorg som enligt Socialstyrelsens definition kategoriseras som hemlösa. Antalet har nu ökat till över 170 hushåll som saknar eget kontrakt. Majoriteten av de hemlösa bor i en av kommunen ordnad boendelösning (till exempel försökslägenhet/socialt kontrakt/kommunalt kontrakt) på grund av att personen inte får tillgång till den ordinarie bostadsmarknaden. Det handlar om boendelösningar med någon form av hyresavtal där boendet är förenat med tillsyn, särskilda villkor eller regler.

En femtedel av de hemlösa faller under Socialstyrelsens kategori 1 – akut hemlöshet. Dessa personer är hänvisade till akutboende, härbärge, jourboende, skyddade boenden eller helt saknar boende. För dessa personer kan det vara svårt att komma vidare på ordinarie bostadsmarknad. Tabell 1 visar tillkommande hushåll i behov av ordnade platser utöver de personer som idag får hjälp.

² Ett ensamkommande barn är en person under 18 år som sökt asyl utan sina föräldrar eller annan legal vårdnadshavare.

Prognoser innehåller alltid ett viss mått av osäkerhet men i detta fall är bedömningarna särskilt osäkra beroende på yttre faktorer och politiska beslut både inom och utanför Sverige. Eftersom situationen är så pass osäker och kan komma att ändras fort behöver det finnas en beredskap för att boendebehovet med kort varsel förändras.

Hushåll i behov av bostad

För vissa av verksamhetens målgrupper finns inte ett direkt ansvar att förse personen med ett boende. Det kan däremot finnas ett behov av att tillhandahålla ett boende för att målet med biståndet ska uppnås. Det kan handla om till exempel personer med missbruk eller ungdomar som har ett behov av boende i slutet av en vårdkedja. Det finns även ibland behov av bostäder för att kunna erbjuda personer skydd. Personer som har mycket speciella behov av bostad och som är föremål för insatser från socialtjänsten kan då få tillgång till så kallade träningslägenheter eller Bostad först-boende.

Lägenheterna hyrs ut i andra hand, genom Täby kommuns fastighetsavdelning efter begäran från social omsorg, till personer som av olika skäl inte själva kan få och behålla en bostad. För att personer som har träningslägenheter ska kunna komma vidare i sin bostadskarriär behöver de bostäder att flytta till. Boendetid i träningslägenhet kan variera beroende på den enskildes problematik och övriga omständigheter, dock längst fyra år. Det innebär att en uthyrd lägenhet vanligtvis kommer tillbaka till det uthyrningsbara beståndet igen inom fyra år.

Det är viktigt att personen ifråga inte är bosatt i lägenheten längre tid än vad som bedöms vara nödvändigt. Boendet syftar till att förbereda hyresgästen på att klara ett eget, permanent boende. Målsättningen är att den enskilde, när boendet fungerat en tid, ska kunna flytta vidare till mer permanent boende i någon form. Då kontraktstiden är begränsad till fyra år, tillgängliggörs ständigt lägenheter för nya behovande invånare. Utifrån utvecklingen av lägenhetsbehovet de senaste åren prognosticeras kommunen behöva ha tillgång till åtta lediga lägenheter respektive år till och med 2025.

	2021	2022	2023	2024	2025
Träningslägenheter	7	7	7	7	7
Bostad Först	1	1	1	1	1
Ensamkommande barn	-	-	-	-	-
Genomgångslägenheter	-	-	-	-	-
Utredningslägenheter	-	-	-	-	-

- Tillgodoses genom av nuvarande resurser